

Skvělý výtvarník a člověk, náš přítel – Oldřich Pošmurný

Název emise: Tradice české známkové tvorby – Oldřich Pošmurný (1942 – 2010)

Den vydání: 20. 1. 2017

Hodnota: 16 Kč; kat. č. 913 (ČP)

Rozměr známkového obrazu: 23 x 40 mm

Výtvarný návrh: Zdeněk Netopil

Rytina: Jaroslav Tvrdoň

Druh tisku: OTr v barvě černé + HT v barvě oranžové a světle hnědé

Tisková forma: 2x (30 + /8 + 4K/)

FDC: OTp v barvě černé

Náklad: 510 tis. + 17 tis. SL

ské a později i české, a na poli filatelie zanechal stopu i v podobě výtvarného řešení všech materiálů souvisejících se Světovou výstavou poštovních známek PRAGA 1988, od loga po vstupenky (na to by jistě mohl nejlépe vzpomenout Břetislav Janík, tehdejší tajemník výstavy); vstupenky a další materiály připravil i pro výstavu v roce 2008 a dokonce spolupracoval i na materiálech pro Pragu '78.

Ve filatelii se pohybují už více než půl století a za tu – pro mě neuvěřitelně dlouhou – dobu jsem měl příležitost seznámit se s řadou tvůrců našich poštovních známek. Jako mladý filatelista na výstavě PRAGA 1968, s odznáčkem „pomocného pořadatele“ na tričku, jsem je obdivoval zpovzdálí, jako vedoucí oddělení známkové tvorby federálního ministerstva spojů počátkem devadesátých let jsem s nimi měl v popisu práce. Ale s Oldřichem Pošmurným jsem se seznámil při jiné příležitosti – navštívil mne v polovině osmdesátých let v obchodním oddělení Pořisu, aby se poradil o ceně známek, které měli v rodině. Jaké to byly, si už nepamatuju, ale asi jsem ho potěšil, protože jsme si padli do oka a když jsme se později spřátelili, několikrát na naše seznámení vzpomenul. Tehdy ještě nebyl tvůrcem známek, k tomu se dostal až v roce 1986, a hned ve velkém stylu: Svým prvním návrhem zvítězil v anketě deníku Mladá fronta o nejkrásnější známku roku! Byla to hodnota 4 Kčs ke 100. výročí zavedení R-nálepky u nás, a jako začátečník na poli známkové tvorby ji možná dostal přidělenou právě pro z výtvarného hlediska zdánlivě nezajímavé téma.

On z něj však udělal něco, a předznamenal tak dlouhou řadu svých dalších výtvarných počinů na tomto poli, známek, celin, FDC a razítek.

OP byl jihočeským rodákem, do svých deseti let žil ve Voticích, pak se rodina přestěhovala do Prahy. Od dětství tíhnul ke skautingu, měl rád knížky Jaroslava Foglara, jeho Rychlé šípy po letech dokonce graficky

vedl na poštovní známku.

Skauting připomněl i příležitostnou dopisnicí k jeho 90. výročí.

Sám sbíral známky, českosloven-

O jeho neuvěřitelné pracovitosti svědčí, že jako grafik upravil na dva tisíce (!) knih a jejich obálky a přebalů, je autorem více než stovky log a podnikových značek, a k tomu přičítáte dlouhou řadu dalších výtvarných, ale i literárních počinů. Jeho ateliér v pražském Zahradním městě byl skvělým místem pro tvorbu i setkávání a povídání – témat pro to bylo všude kolem mnoho. OP byl totiž neuvěřitelným sběratelem. Vedle známek měl i rozsáhlou sbírku přívěsků na klíče – bylo jich více než dva tisíce, hlavně těch s nějakou „přidanou hodnotou“ (tedy takových, co se s nimi dá něco otevřít, udělat, nebo jsou jinak užitečné), shromáždil spoustu skautských atributů, odznaků a různých věcíček, měl rád a sbíral hlavolamy – především samozřejmě různé ježky v kleci, pak španělská ořezávátka v podobě miniaturních historických předmětů (těch měl přes stovku!), v knihovně převládala předválečná vydání Foglarovek a ročníky časopisů Vpřed, Junák a Mladý hlasatel, před nimi na okrajích polic stály staré mosazné elektrické přístroje, krystalky, a taky spousta legračních nesmyslů, například „historické“ návody jak se chovat při setkání s mimozemšťanem (jeden takový, zarámovaný, mám od něj dodnes na památku). Ale nežil jen tím, o čemž svědčil veliký plakát polonahé krásné modelky Sylvy Žáčkové z počátku 80. let, vyvěšený uprostřed toho všeho, s nímž jsme se oba tenkrát přátelili (to jsme se s Oldřichem ještě neznali a on ještě nebyl ženatý se svou sympatickou manželkou, spisovatelkou Aidou Brumovskou – to jen na vysvětlení).

Jako sběratel našich známek byl OP členem Svazu českých filatelistů, k čemuž jsem ho osobně zlákal. Byl tedy členem našeho starého a slavného KF 00-65 Apollofila, s nímž se zúčastnil i příprav klubové výstavy v Poštovním muzeu v letech 2010 – 11, jejíhož otevření se však, bohužel, už nedožil. Návštěvníci si tam tehdy mohli prohlédnout dlouhou řadu jeho ne-realizovaných návrhů na naše poštovní známky, zejména ty v úpravě s kupony pro přitisky, zaměřené na různé příležitosti – gratulační, k narození dítěte, ale i k vyjádření soustrasti a mnoho jiných. Je škoda, že k jejich vydání nedošlo, nápad to byl zajímavý a možná by se k němu Česká pošta mohla vrátit.

Byl i členem našeho Klubu Filatelie a podílel se na přechodu z černobílé podoby časopisu na barevnou;

pamětníci si možná vzpomenou, že jsme dokonce přinesli několik jeho návrhů na různé možnosti nové grafické úpravy. Navrhl rovněž dopisnice k 60. výročí časopisu Filatelie a k 60. výročí vzniku podniku POFIS.

I když nepatřil k mladé generaci, obdivuhodně si osvojil grafickou práci na počítači, prakticky všechny jeho návrhy vznikaly právě s jeho pomocí. Bylo až neuvěřitelné, jak přesně na něm dokázal tvořit, zvláště když jste věděli – a viděli, to nešlo přehlédnout – jak těžce je řadu let nemocný. Chorob a těžkostí měl řadu a bral na ně denně spoustu léků – a k tomu pil nápoj z Aloe vera, sám jsem mu jej dokonce jednou přinesl. Nikdy jsem od něj ale neslyšel postesky nebo stížnosti, naopak se snažil dodávat všem optimismu (v tom tedy rozhodně nespadal pod rčení *Nomen omen*).

Z toho všeho vidíte, že to byl chlapík nadmíru sympatický a statečný, a že jsem ho měl rád. Byl to pravý dělník a současně Mistr grafického umění; dělník co do pracovitosti a Mistr co do výsledků. Dodnes se rád dívám na několik jeho návrhů známek a celin, které mi osobně zapaspartoval a zarámoval a které jsem si vyvěsil proti psacímu stolu.

Už je to přitom pomalu sedm let, co jsem měl příležitost s ním mluvit naposledy... Proto mi samozřejmě udělalo radost rozhodnutí připomenout jeho památku poštovní známkou. Její autor, Zdeněk Netopil, nejen vystihl dobře Pošmurného podobu, ale do návrhu zakomponoval i připomínku na Oldřichovu práci pro výstavu PRAGA 1988 a rovněž jeden jeho ambigram, tedy slovo upravené tak, že je lze číst i obráceně; tady konkrétně francouzský výraz *Suis* – tedy *Jsem*. Ambigramy OP miloval a vytvořil jich dlouhou řadu, i pro časopis Filatelie, a dokonce i pro mě osobně.

Filatelie *BeNeš*

Typografická tvorba OP je připomenuta v kresebné výzdobě obálky dne vydání i v příležitostném razítku.

A jestli se vám zdá, že OP není na známce zobrazen zrovna jako krasavec? Co se dá dělat, takhle prostě vypadal! FB

